

WEBSTEK

belgianpressfromthegreatwar.be

Niets dat meer vertelt over een tijdperk dan de krant. Zeker als het over tijden gaat waar van radio, televisie of sociale media nog geen sprake is. Een krantenredactie kan niet in de toekomst kijken. Ze brengen je het nieuws zoals het hen op dat moment bekend is, zoals ze het op dat moment zien. Net daarom is een krant een onschatbare bron van informatie: je leert er niet alleen de gebeurtenis door kennen, maar ook de standpunten, valse verwachtingen en blinde vlekken.

Tijdens de Grote Oorlog waren dagbladen en tijdschriften van onschatbaar belang. Het Belgische krantenlandschap was toen divers en verzuild. Elke organisatie, hoe groot, regionaal of lokaal ook, had een nieuwsmedium. Al die bladen en perspectieven geven een waardevol inzicht in hoe verschillende mensen de oorlog meemaakten.

Niet alleen voor Belgische onderzoekers is dat belangrijk. Kranten uit de oorlogstijd geven een beeld van de vele nationaliteiten die op dat moment in ons land aanwezig waren en bieden een kijk op de rol die België op dat moment speelde binnen de internationale gemeenschap.

DE KRANT ONLINE Al die informatie is nu verzameld op belgianpressfromthegreatwar.be. Daar ontdek je het verhaal achter de kranten, en kan je op de koop toe 380.000 pagina's lezen uit de periode tussen 1914 en 1918. Al die bladzijden zijn afkomstig uit meer dan tachtigduizend kranten en tijdschriften die worden bewaard in zeventien erfgoedinstellingen in België.

De website is vormgegeven als een krant uit die tijd. Het voorpaginanieuws is de geschiedenis en achtergrond van het Belgische perslandschap. De collectie zelf vind je onder het tweede tabblad. Daar krijg je gratis toegang tot drie digitale archieven: 'Nieuws van de Grote Oorlog', 'The Belgian War Press' en 'BelgicaPress'. Wie snel wil zoeken, kan de lijst van krantentitels gebruiken. Naast een digitale versie, vertelt de webstek je waar je een fysiek exemplaar kan inkijken.

VAN NATIONALE KRANTEN TOT DORPSBLAADJES Belgianpressfromthegreatwar.be beslaat een breed scala aan pers, van gecensureerde dagbladen tot week- en maandbladen, sluikpers, vlugschriften, drukwerk voor vluchtelingen en pers voor Belgen in het buitenland tot de nieuwe generatie kranten van net voor de bevrijding.

Die vertellen niet alleen over politieke en militaire gebeurtenissen. Je krijg een beeld van een periode van sociale en

culturele veranderingen en intellectuele, sociale en ideologische ontwikkelingen. Tegelijk laten de kranten zien hoe met de oorlog het perslandschap veranderde en vorm kreeg. Even belangrijk is de blik die je krijgt op het leven van gewone mensen tijdens een dieptepunt uit de geschiedenis dat nu nog emotionele impact heeft.

De kranten en tijdschriften worden opgedeeld in drie grote delen. Ten eerste heb je de reguliere pers, de kranten die voor de oorlog al berichtgaven en dat tijdens de strijd bleven doen. Bibliotheken als de Koninklijke Bibliotheek van België, de Erfgoedbibliotheek Hendrik Conscience, de Universiteitsbibliotheek Gent en de KU Leuven Bibliotheken hadden een abonnement op die kranten en zijn die al die tijd blijven verzamelen.

Daarnaast heb je de genres die net door de oorlog zijn opgekomen, zoals de illegale pers, frontbladen of de kranten van krijgsgevangenen. Die bleven vaak in handen van overlevenden of privéverzamelaars die ze achteraf aan bibliotheken schonken. Ook zijn er instellingen die collecties hebben bijeengebracht om de herinnering te bewaren. De oorlogsarchieven van het Rijksarchief van België zijn daar een mooi voorbeeld van, archiefwerk dat ze meteen na de oorlog begonnen om aan te tonen dat Duitsland het internationaal recht had overtreden.

Ten slotte heb je de vele lokale en gespecialiseerde publicaties die je laten binnenkijken in het dagelijkse leven van de burgers. Lokale publicaties tonen de vaak tegenstrijdige meningen van verschillende groepen die onmisbaar zijn om de oorlog en de context echt te begrijpen.

—
JONAS BRUYNEEL